

Nașterea Domnului - Crăciunul

APOSTOL. GALATENI 4, 4-7

Fraților, când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea. Și, pentru că sunteți fii, a trimis Dumnezeu

pe Duhul Fiului Său în inimile noastre, care strigă: Avva, Părinte! Astfel, dar, nu mai ești rob, ci fiu; iar de ești fiu, ești și moștenitor al lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos.

EVANGHELIE. MATEI 2, 1-12

Atunci când S-a născut Iisus în Betleemul Iudeei, în zilele regelui Irod, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând: Unde este împăratul Iudeilor, Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui. Însă regele Irod, auzind, s-a tulburat, și tot Ierusalimul împreună cu el. Și, adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului, căuta să afle de la ei unde era să Se nască Hristos. Iar ei i-au zis: În Betleemul Iudeei, că așa este scris de proorocul: «Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidcum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul, Care va paște pe poporul Meu Israel». Atunci Irod, chemând în ascuns pe magi,

a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua. Și, trimițându-i la Betleem, le-a zis: Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și, dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venind și eu, să mă Închin Lui. Iar ei, ascultând pe rege, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul. Și, văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie foarte mare. Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, Mama Sa, și căzând la pământ, s-au închinat Lui; apoi, deschizând vistieriile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă. Dar, luând înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor.

TĂLCUIRI

Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut!” (Psalmi 103, 25), exclama încă în vechime Psalmistul. Ce este, așadar, acea înțelepciune (sau, pe grecește, sophia), prin care s-au făcut toate?

În alt psalm se spune: „Cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit și cu duhul gurii Lui toată puterea lor” (Psalmi 32, 6). Iar Sfântul Evanghelist Ioan Teologul glăsuiește: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” (Ioan 1, 1-3).

Înțelepciunea lui Dumnezeu sau Cuvântul lui Dumnezeu, prin care toate s-au făcut de Dumnezeu nu este doar un concept abstract al unei însușiri a lui

Dumnezeu. Același evanghelist glăsuiește mai departe: „Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl” (Ioan 1, 14).

Așadar, Cuvântul prin Care toate s-au făcut este Unul-Născut, Fiul lui Dumnezeu, a doua Persoană a Sfintei Treimi. El se mai numește și „înțelepciunea lui Dumnezeu”, așa cum spune în epistola sa Sfântul Apostol Pavel: „Fiindcă și iudeii cer semne, iar elinii caută înțelepciune, însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit..., puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu” (I Corinteni 1, 22-24).

Fiul lui Dumnezeu Se numește Cuvântul și înțelepciunea lui Dumnezeu pentru că Dumnezeu-Tatăl pe toate le săvârșește prin Fiul Său. În acest fel, prin Fiul

Nașterea Domnului

lui Dumnezeu, Tatăl ni Se vestește prin faptele Sale și prin El [Fiul] s-a arătat în diversitatea ei înțelepciunea lui Dumnezeu.

Înțelepciunea lui Dumnezeu s-a manifestat prima oară la crearea lumii văzute și nevăzute. Noi vedem acum lumea ajunsă la starea păcătoasă, după ce și-a pierdut bunătatea dintru început, dar lumea este minunată, chiar și stricată de păcat și răsfrânge în ea înalta înțelepciune a Creatorului.

Dacă vom privi cerul, vom vedea mișcările armonioase ale luminătorilor cerești, totul se mișcă după legi veșnice, date naturii de Ziditor, la facerea ei. Dacă

vom privi în jurul nostru, în fiecare plantă, în fiecare animal, chiar și în oricare pietricică vom vedea înțelepciunea Celui ce le-a zidit!

Fiecare vietate, până la cele mai mici insecte, este înzestrată cu toate însușirile necesare pentru supraviețuirea, apărarea și dezvoltarea vieții sale și pentru înmulțirea speciei. Fiecare corp însuflețit și neînsuflețit din natură este compus din particule minuscule, distribuite armonios, care alcătuiesc o zidire minunată, o țesătură grațioasă a Marelui Artist și Ziditor.

Să ne uităm în noi înșine, ce combinație minunată și înțeleaptă a nevăzutului cu văzutul alcătuim! Prin

trupul nostru aparținând lumii zidite, noi alcătuim cea mai meșteșugită zidire, în care fiecare celulă își are menirea ei.

Cu cât știința pătrunde mai adânc în tainele naturii, cu atât devine mai evident că natura este zidirea unei preamărețe înțelepciuni și cu atât mai sus se înalță ochiul minții noastre, în cunoașterea Creatorului său.

Despre înalta înțelepciune a lui Dumnezeu mărturisește cu deosebire duhul nostru cel după asemănarea lui Dumnezeu, care-l înalță pe om deasupra pământului și a mării vieții acesteia și ne dă putința să ne împărtășim chiar și în viața aceasta de puterile înaltului...

Toate acestea le avem chiar și acum, în starea noastră păcătoasă, a omului căzut, supusă stricăciunii naturii. Cum a fost, dar, frumusețea și bunătatea lumii la zidirea ei!

Încântat de propria frumusețe, primul dintre îngeri, Luceafărul de dimineață, s-a mândrit și dorind să se facă deopotrivă cu Cel Preaînalt, a căzut de la Dumnezeu. Alungat din cer, el l-a pizmuit pe omul creat și l-a ademenit să încalce porunca lui Dumnezeu. Păcătuiind Adam, cel întâi zidit, o dată cu el întreaga omenire s-a lipsit de slava și de cinstea ei cea dintru început.

Mîntea omului s-a întunecat, voința i-a slăbit, simțurile i s-au întinat. Omul s-a lipsit de comuniunea harică cu Dumnezeu, Izvorul vieții, și a devenit muritor.

Pierzând omul cununa zidirii, s-a produs o schimbare în întreaga lume, căci urmările păcatului s-au simțit peste tot. Întreaga lume a devenit stricăcioasă și păcătoasă. Natura, începând cu animalele, a început să-i facă rău omului, iar omul, înlăuntrul său, era chinuit de despărțirea de Dumnezeu.

Însă Preaînțeleptul Dumnezeu, încă înainte de zidirea lumii, nu numai că a prevăzut căderea omului pe care urma să-l zidească, dar a și hotărât dinainte cum să-l îndrepteze, înainte ca lumea să fie zidită. În Sfatul Sfintei Treimi a fost dinainte rânduit că a doua Persoană a Sfintei Treimi, Fiul lui Dumnezeu, va deveni om și va lua asupra Lui păcatele lumii, îndreptând greșeala lui Adam.

Nimănui nu i-a fost dezvăluit leacul pregătit pentru boala omenească; hotărârea Sfatului Sfintei Treimi a rămas o taină pentru întreaga lume zidită. Trebuia pregătit pe pământ un adăpost vrednic să-l

primească pe Fiul lui Dumnezeu, Cel ce urma să Se întrupeze.

În neamul omenesc stricat de păcat trebuia găsit un vas nepângărit, în care să Se coboare Cuvântul lui Dumnezeu, Cel Care pe toate le-a zidit și cu trupul primit, să Se sălășluiască printre oameni, El însuși devenind om.

De multe veacuri a fost nevoie ca să se pregătească împlinirea preaînțeleptei chivernisiri a lui Dumnezeu. Și a apărut o Fecioară Curată, vrednică a deveni Maica după trup a Aceluia prin Care s-au făcut cerul și pământul și prin Care urmau să se împlinească cele dinainte hotărâte de Preaînțeleapta Treime, pentru mântuirea lumii.

Când a venit plinirea vremii (Galateni 4, 4) și a venit sorocul ca să Se întrupeze Fiul lui Dumnezeu pe pământ, taina minunatului Sfat al Sfintei Treimi a fost dezvăluită de Dumnezeu Arhanghelului Gavriil, care a fost trimis în Nazaret să-i binevestească Preacuratei Fecioare Maria despre nașterea Mântuitorului lumii, ce avea să se petreacă de la ea.

Sfatul cel mai dinainte de veci descoperindu-l Pruncei, Gavriil se înfățișă Preacuratei, vestindu-i: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Vei naște Fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema” (Luca 1, 28-32).

S-a tulburat smerita copilă auzind această prevestire. De la vârsta de trei ani ea se afla la templu, fiind dată de părinți și petrecând neconținut în rugăciune, a fost crescută în Sfânta Sfintelor, unde a auzit glasurile locuitorilor cerești, dar cu toate acestea n-ar fi putut gândi să devină Maica Răscumpărătorului, dând în același timp și făgăduința de a rămâne Fecioară.

„Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” – rosti îngerul, răspunzându-i la întrebarea: „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?”. „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!” – răspunse Maria cu smerenie și cu supunere față de voia lui Dumnezeu (Luca 1, 35-38).

Atunci Cuvântul lui Dumnezeu, Fiul Cel Unul-Născut al lui Dumnezeu Se sălășlui în Maria. Cel pe Care cerul și cerurile cerurilor nu-L încap (III Regi 8, 27; II Paralipomena 6, 18), Căruia Cerul îi este scaun și pământul așternut picioarelor (Isaia 66, Fapte 7, 49), Și-a ales ca sălaş o Fecioară, din pânțele ei făcându-și

Prestol și pânțele ei mai mult decât cerurile lărgindu-l. „Mai întinsă decât cerurile” s-a făcut Fecioara Maria.

Peste nouă luni ea a născut un Fiu, pe Dumnezeu arătat în trup. „Taina cea ascunsă din veac și de îngeri neștiută, prin Născătoarea de Dumnezeu, Dumnezeu Se arată pe pământ, în unire neamestecată întrupat”.

Însă Fecioria Maria și întruparea, prin ea, a Fiului lui Dumnezeu au rămas o taină pentru diavol, până când Domnul nu a împlinit lucrarea mântuirii noastre. „Primind de bunăvoie pentru noi crucea asupra Sa”, suferind moarte și înviind din morți, Domnul Iisus Hristos a dăruit viață neamului omenesc și i-a deschis Raiul care fusese pecetluit [pentru el].

Întrupându-se din Fecioara Născătoare de Dumnezeu, „Adam s-a chemat, Eva s-a slobozit, blestemul s-a sfârșit, moartea s-a omorât și noi am înviat”.

Împreună cu omul, întreaga lume este izbăvită de stricăciune, pregătindu-se de acum pentru ziua când lumea va fi curățată prin foc, când toată făptura va fi slobozită de robia stricăciunii, când cerul cel nou și pământul cel nou vor dezvălui zidirea lui Dumnezeu în toată frumusețea și bunătatea ei.

Astfel, este sfărâmată uneltirea răutății diavolești și Ziditorul lumii, cu înalta Sa înțelepciune, le îndreaptă pe toate după voia Sa pentru binele întregii făpturi. Așa cum Dumnezeu a creat la început lumea prin Cuvântul Său, adică prin Fiul Său, la fel prin Fiul lui Dumnezeu lumea este renăscută după căderea în păcat.

Prin Cel prin care s-a arătat înțelepciunea lui Dumnezeu în zidire, tot prin Acela s-a descoperit înțelepciunea lui Dumnezeu și în restaurarea lumii distruse de păcat și în întoarcerea bunăvoirii lui Dumnezeu asupra lumii.

De aceea, Fiul lui Dumnezeu este numit înțelepciunea lui Dumnezeu sau, în grecește, Sophia, pentru că prin El noi L-am cunoscut și îl cunoaștem pe Preaînțeleptul Dumnezeu. Iisus Hristos pentru noi S-a făcut

înțelepciune de la Dumnezeu și dreptate și sfințire și răscumpărare (I Corinteni 1, 30).

Preacurata Fecioară, prin care S-a întrupat Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Ziditorul și Mântuitorul nostru, ca să ne dăruiască viața veșnică, a fost scara pe care Dumnezeu S-a coborât pe pământ și a devenit pentru noi puntea pe care urcăm la cer.

Cu mult înainte de întruparea lui Hristos au prevestit despre ea proorocii, cei care profețeau venirea lui Mesia. Profetul Iezechiel o vede ca pe o poartă închisă la răsărit, prin care trece Domnul și care rămâne închisă, ceea ce înseamnă că până la naștere, în timpul nașterii și după naștere, Maria a rămas Fecioară.

Profetul Daniel, tâlcuind misteriosul vis al lui Nabucodonosor, o preînchipuie ca pe un munte feciorelnic din care o piatră se desprinde de la sine, fără ajutorul vreunei mâini omenești, și umple pământul, ceea ce iarăși înseamnă nașterea fără de sămânță și neprihănită a lui Hristos din Fecioară.

„Iată, Fecioara va lua în pânțele și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel, care se tâlcuieste: Cu noi este Dumnezeu” (Isaia 7,14; Matei I, 23).

Strămoșul Iacov a văzut în vechime în vis o scară sprijinită pe pământ, al cărei vârf ajungea la ceruri și care o preînchipuia pe cea prin care S-a pogorât pe pământ

Fiul lui Dumnezeu.

Regele David, Psalmistul, o cântă ca pe o Regină așezată de-a dreapta Regelui, îmbrăcată în veșminte de aur și împodobită, a cărei întregă slavă se află în lăuntru ei.

Iar înțeleptul Solomon vorbește despre ea în Cartea Pildelor ca despre Casa înțelepciunii: „înțelepciunea și-a zidit casă rezemată pe șapte stâlpi” (Pilde 9,1). Iar casa în care S-a sălășluit Preaveșnica înțelepciune la întrupare este tocmai Preacurata Fecioară Maria.

Stâlpii acestei case sunt virtuțile ei. La popoarele orientale din vechime, cifra șapte simboliza desăvârșirea și cei șapte stâlpi ai casei închipuie desăvârșirea în bine a Maicii Domnului. De aceea, în icoane este reprezentată înțelepciunea lui Dumnezeu – Fiul lui

Sfântul Ierarh Ioan Maximovici

Dumnezeu pe tron, ca și cum S-ar afla într-o clădire așezată pe șapte stâlpi, care o închipuie pe Preacurata Sa Maică.

Deasupra sunt șapte arhangheli, de amândouă părțile stau șapte prooroci cu suluri de hârtie acoperite cu profeții despre Maica Domnului, iar dedesubt sunt numele celor șapte virtuți. Cifra șapte repetată de multe ori închipuie desăvârșirea duhovnicească a Preasfintei Fecioare.

Astăzi, când cântăm „Nașterea ta, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, a vestit bucurie întregii făpturi”, se chivernisește Casa pământească pentru înțelepciunea Cea veșnică, se pregătește lăcaș pentru Fiul lui Dumnezeu, Cel ce vine din ceruri pentru mântuirea neamului omenesc....

Pentru întâmpinarea Lui se zidește o Cămară în-suflețită, o Biserică sfințită, în care Se va sălășlui Cu-

vântul lui Dumnezeu Cel dinainte de veci, coborât pe pământ, pentru ca de aici să înceapă rezidirea lumii, ca să unească din nou cerul cu pământul.

Să ne bucurăm, așadar și să ne veselim de Nașterea Alesei de Dumnezeu Prunce Maria, să o lăudăm pe cea mai cinstită decât oștirile cerești, Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu, Casa înțelepciunii dumnezeiești, să dăm cinstirea cuvenită dreptilor ei părinți și împăratului veacurilor, Celui Nesticăcios, Nevăzutului, Singurul Dumnezeu Preaînțelept, prin Iisus Hristos, Căruia I se cuvine cinstea și slava în vecii vecilor (I Tim. 1, 17). Amin.

Sf. Ioan Maximovici, (Cindao, 1948)

<https://ortodox.md/predica-la-nasterea-maicii-domnului-sfantul-ioan-maximovici/>

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

Nașterea Domnului (Ev. Matei: 2, 1-12)

(Mt. 2, 1) *Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând.*

O stea s-a arătat pe cer, chemând de departe pe cei trei magi să facă o călătorie lungă ca să se închine la Cel înfășat în scutece și aflat într-o iesle. Proorocii de demult au profețit venirea Sa, iar acestea și toate celelalte fapte petrecute au fost mai presus de om. (Este extraordinar faptul că Dumnezeu a ales să săvârșească un lucru atât de mare într-o vreme atât de blestemată. Precum Dumnezeu nu i-a părăsit pe iudei nici în timpul tiranului Irod, la fel nu va lăsa nici pe noii oameni ai lui Dumnezeu – n.tr.)

Sfântul Ioan Gură de Aur,
Evanghelia după Matei, Omilia 7.3

(Mt. 2, 2) *Unde este regele Iudeilor, Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui.*

Trebuie să ne întrebăm de ce atunci când Mântuitorul nostru S-a născut, păstorilor din Iudeea le-a apărut un înger, iar o stea și nu un înger i-a adus pe magii de la Răsărit ca să se închine Lui. Iată răspunsul: iudeilor le-a propovăduit o ființă cu rațiune (prin această juxtapunere a raționalului și a iraționalului,

Sfântul Grigorie caută să arate superioritatea iudeilor față de păgâni, în măsura în care cunosc adevărul descoperit lor prin Sfintele Scripturi – n.tr.), un înger, pentru că erau persoane care puteau să-și folosească rațiunea pentru a cunoaște aceste lucruri. Însă pe neamuri, nepregătiți să se folosească pe deplin de rațiune ca să cunoască pe Domnul, i-a condus un semn și nu o voce. De aceea spune și Pavel că: Vorbirea în limbi este semn nu pentru cei credincioși ci pentru cei necredincioși; iar proorocia nu pentru cei necredincioși, ci pentru cei ce cred (I Cor. 14, 22) .Și astfel, profeția a fost dată iudeilor ca unii ce erau credincioși, și nu necredincioși, iar semnele au fost date neamurilor ca unor necredincioși, și nu credincioși. Observați că apostolii au propovăduit pe Mântuitorul tot acestor neamuri atunci când era adult, iar atunci când era doar un prunc, o stea L-a propovăduit acestora, pentru că nici El nu putea încă să vorbească. Trebuia ca lucrurile fără glas să-L propovăduiască atunci când nici El nu vorbea, iar apostolii să ni-L facă cunoscut pe Domnul, vorbindu-ne despre El, după ce și El începuse să vorbească. (De ce a fost steaua semnul călăuzitor pentru magi, în timp ce păstorii au auzit vocea îngerului? Pentru că atât vocea, cât și semnele au fost folosite pentru a-L propovădi pe Iisus. Evreii, reprezentați de către păstori, au fost primitorii vocilor profetice; iar neamurile, reprezentate de către magi, au fost primitorii semnelor fără de grai – n.tr.)

**Sfântul Grigorie cel Mare,
Patruzeci de Omilii la Evanghelii 10.1**

(Mt. 2, 3) Și auzind, regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el.

Pentru că era rege, era firesc ca Irod să se teamă atât pentru sine, cât și pentru copiii săi. Dar de ce se tulburase și Ierusalimul? Pentru că, deși proorocii Îl anunțaseră ca Mântuitorul, Miluitorul și Izbăvitorul care va veni de sus, Ierusalimul a rămas tulburat de aceleași înclinații idolatre care mai înainte îi făcuseră să plece de la Dumnezeu, chiar atunci când El Își revărsa cele mai mari daruri ale Sale asupra lor. În timp ce Dumnezeu le oferea din nou libertatea, ei și-au îndreptat din nou gândul către căldările cu carne (Ieș. 16, 3) ale robiei egiptene.

Luați seama la exactitatea proorocilor care mai înainte profețiseră despre acesta: Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Cărui stăpânire e pe umărul Lui și se cheamă numele Lui: Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie. Și mare va fi stăpânirea Lui și pacea Lui nu va avea hotar. Va împărăți pe tronul și peste împărăția lui David, ca s-o întărească și s-o întemeieze prin judecată și prin dreptate, de acum și până-n veac. Râvna Domnului Savaot va face aceasta (Is. 9, 5-6).

Deși erau tulburați, totuși n-au încercat să priceapă ceea ce se petrecea, să urmeze pe cei trei magi sau să ia aminte la ceva. Până atunci n-au făcut altceva decât să fie bârfitori și nepăsători, întâmplându-se să fie astfel chiar atunci când cei din Ierusalim, aflați sub domnia lui Irod aveau motiv de a se mândri că un rege s-a născut dintre ei. Lucru care a atras chiar și atenția celor din Persia. Iudeii se aflau chiar pe punctul ca totul să meargă în favoarea lor, ca și cum neșăgătorii lor ar fi mers spre un profit foarte mare. Dar cei mai mulți nici măcar n-au observat. Deși parte a unui imperiu care devenise atât de mare, ei n-au arătat nici un progres, căci Ierusalimul n-a fost eliberat decât de curând. Mai bine le-ar fi fost dacă ar fi gândit în felul acesta: dacă perșii tremură înaintea acestui Rege numai la nașterea Sa, oare nu se vor și cutremura mai mult atunci când va crește? Se vor teme de El și I se vor supune, iar soarta noastră va fi mai mare și mai glorioasă decât cea a barbarilor. Chiar dacă n-ar fi știut nimic despre taina revelației și ar fi trebuit să

judece doar după interesul propriu pentru vremurile prezente, sigur ar fi ajuns să gândească astfel. Dar lor nu le-a trecut nimic de genul acesta prin minte, atât de leneși erau în a înțelege profețiile și robiți de cele lumești.

O asemenea trândăvie și robie trebuie smulsă din mințile noastre. Trebuie să fim mai arzători decât focul pentru a putea sta înaintea unei asemenea amenințări. Pentru aceasta a spus Hristos: Foc am venit să arunc pe pământ și cât aș vrea să fie acum aprins! (Lc. 12, 49), iar Duhul din aceste cuvinte s-a arătat prin foc. (Din cauza trândăviei lor față de profeții și robiei din partea lucrurilor lumești, Ierusalimul lui Irod n-a mai văzut chemarea și șansa sa istorică atunci când s-au agățat de idolatrie și robie. Așadar, erau tulburați de semnul că trebuie să se schimbe – n.tr.)

**Sfântul Ioan Gură de Aur,
Evanghelia după Matei, Omilia 6.4**

(Mt. 2, 6) Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul Meu Israel

Iacov a fost numit primul Israel când a văzut scara și pe îngerii lui Dumnezeu care se suiau și se pogorau pe ea (Fac. 28, 12). Apoi s-a luptat cu cel care i s-a arătat și l-a auzit spunându-i: De acum nu-ți va mai fi numele Iacov, ci Israel te vei numi, că te-ai luptat cu Dumnezeu și cu oamenii și ai ieșit biruitor (Fac. 32, 28). Cu acest nume a fost numit întregul neam al lui Israel, un nume ales de Dumnezeu, și prin aceasta osebindu-i de celelalte neamuri. Astfel, Israel înseamnă minte care vede pe Dumnezeu (sau Dumnezeu stăpânește) iar Biserica dintre neamuri este și ea numită Israel, dar nu după trup, ci după harul divin.

Sfântul Chiril al Alexandriei, Fragmentul 2

(Mt. 2, 7) Atunci Irod, chemând în ascuns pe magi, a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua.

Când Irod a aflat de nașterea Împăratului nostru, a recurs la vicleșuguri pentru ca împărăția Sa pământească să nu fie primejduită și a cerut să fie și el anunțat unde putea fi găsit Pruncul. Pretinzând că vrea să I se închine, L-ar fi ucis dacă L-ar fi aflat la timp. Dar oare ce putere are răutatea umană în fața planului divin? Nu este nici înțelepciune, nici pricepere și nici

sfat care să aibă putere înaintea Domnului (Pilde 21, 30) . Steaua s-a arătat că să-i conducă pe magi, iar ei L-au aflat și I-au adus daruri. Apoi, li s-a spus în vis de către înger să nu se întoarcă la Irod ca să nu-L poată găsi pe Iisus, pe Cel pe care Îl căuta atât de mult. Irod simbolizează pe toți cei fățarnici de astăzi, care Îl caută pe Domnul, dar nu reușesc niciodată să-L afle.

Sfântul Grigorie cel Mare Patruzeci de Omilii la Evanghelii 10.2

(Mt. 2, 8) Și trimițându-i la Betleem, le-a zis: „Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și, dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venind și eu, să mă închin Lui”.

Încercarea de a omorî pruncul ce tocmai se născuse nu a fost doar o faptă de nebunie, ci și una prostească, pentru că tot ceea ce i se spusese a fost mai mult decât destul ca să nu-l lase să facă așa ceva. Pentru că aceste întâmplări nu erau nicidecum unele naturale și omenești ... însă nimic nu-l putea ține în frâu pe Irod, pentru că acesta este felul în care lucrează răutatea, împiedicându-se de propria lăcomie, totdeauna urmărind țeluri zadarnice. Ce cumplită nebunie! În orice fel am privi-o, nebunia sa era una nemaipomenită. A fost o și mai mare nebunie din partea lui să creadă că magii Îl vor vinde pe Pruncul pentru care veniseră de la o așa mare distanță doar ca să-L vadă și despre care vorbea și profeția. Oare cum gândea Irod că va putea convinge pe acești magi să-L vândă pe Copil, chiar înainte de a vedea pe Cel pe care-L așteptaseră? Cu toate acestea, oricâte motive folositoare ar fi avut care să-l oprească, Irod a continuat cu planul său demonic.... Trebuia să-și fi imaginat că evreii își vor dori atât de mult să-L ocrotească pe Copil și nu vor renunța niciodată la Eliberatorul și Mântuitorul lor național. Având în mintea sa toate aceste planuri greșite, a chemat în taină pe magi, căutând să afle când s-a arătat steaua. Însă țelul său nu era steaua, ci altceva. Eu cred că steaua trebuie să se fi arătat cu mult timp înainte, pentru că magilor le-a luat foarte mult timp să călătorească ca să-L afle pe Prunc în scutece. Dacă steaua ar fi apărut în momentul nașterii Sale din Palestina, atunci ar fi fost văzută de către mulți din vestul îndepărtat, iar călătoria la Ierusalim ar fi durat ceva timp.

Iar despre omorârea copiilor de doi ani și mai în jos de către Irod, aceasta arată cât de mare era mânia și

teama sa nebunească de a nu lăsa pe niciunul să scape.

Datorită credinței lor, magii n-au ascultat nimic dintre acestea. Nu s-ar fi așteptat niciodată ca Irod să apeleze la o asemenea ticăloșie, adică să încerce să făurească un plan împotriva unei minuni atât de mari. (Era oare Irod doar crud, sau era și nesăbuit? Irod ne arată cât de prostească poate deveni răutatea, chiar și atunci când săvârșește cele ale sale, împiedicându-se continuu de lăcomia și mândria sa, devenind nu doar un rău în sine, ci și un nebun în toate privințele – n.tr.)

Sfântul Ioan Gură de Aur Evanghelia după Matei, Omilia 7.2-3

(Mt. 2, 9) Iar ei, ascultând pe rege, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul.

Și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul. Steaua i-a călăuzit până la un loc unde a trebuit să întrebe pe iudei unde s-a născut Hristos și prin aceasta, să se facă cunoscută tuturor nașterea Sa, iar după aceea, li s-a arătat din nou. Luați seama la ordinea evenimentelor: magii au zărit steaua, au fost primiți de către iudei și de către regele lor; au auzit profeția care le-a tâlcuit apariția stelei; li s-a arătat îngerul și i-a sfătuit, iar mai apoi au călătorit de la Ierusalim la Betleem sub călăuzirea stelei. Din toate acestea cunoaștem că nu era o stea oarecare, pentru că nici o stea nu are puterea de a călăuzi, nici măcar să se miște, ci doar să lumineze, căci o stea nu poate merge înainte cuiva, călăuzindu-l pe o anumită cale.

Steaua a mai rămas o perioadă deasupra locului unde i-a adus, ca să lumineze pe Prunc și ca acesta să poată fi văzut la chip. Pentru că nu este nimic ieșit din comun cu acel loc. Casa de oaspeți era una obișnuită. Mama nu era de seamă și nici nu era cunoscută. Era nevoie ca steaua să arate și să lumineze smeritul loc, până ce magii aveau să ajungă la iesle. (Oare ei L-au recunoscut doar printr-un singur lucru? Nu, ci iconomia dumnezeiască a lucrat într-o așa natură, prin profeții și arătări îngerești pentru a face cunoscută treptat această naștere fără de seamă – n.tr.) . (Textul biblic nu pomenește ieslea la venirea magilor, ci arată prezența pruncului și a mamei într-o casă. Acest eveniment s-a întâmplat după o anumită perioadă

dă de la nașterea Domnului, probabil după patruzeci de zile, când părinții aduc la templu o jertfă specifică celor săraci, dovadă că încă nu primiseră darurile de la magi – n. ed.)

Sfântul Ioan Gură de Aur
Despre natura de neînțeleas a lui Dumnezeu 7.3

(Mt. 2, 10) Și văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte.

În chipul acesta o minune se leagă de o alta: magi care se închină și o stea care merge înaintea lor, arătându-le calea. Chiar și atât este destul pentru a prinde o inimă de piatră. Dacă ar fi fost doar magii, sau doar proorocii, sau doar îngerii care ar fi spus aceste cuvinte, poate ar fi fost luați în râs, însă acum, împreună cu toate aceste felurite mărturii, chiar și gurile celor mai necredincioși sunt închise.

Mai mult decât atât, atunci când steaua s-a oprit deasupra pruncului, a stat nemișcată, arătând că nu era orice fel de stea, ci o putere mult mai mare: prima dată, ca să se ascundă, apoi să se arate și în final, să stea nemișcată. Cu ajutorul ei, toți cei care priveau ceea ce se petrecea au fost încurajați să creadă. De aceea s-au bucurat magii, pentru că găsiseră ceea ce căutau. S-au dovedit a fi mesageri ai Adevărului, iar lungul lor drum nu a fost fără roadă. Dorința lor de a vedea pe Cel Uns a fost împlinită. Cel care se născuse era divin și ei au mărturisit aceasta în închinarea lor.

Sfântul Ioan Gură de Aur,
Despre natura de neînțeleas a lui Dumnezeu 7.4

(Mt. 2, 11) Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și căzând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând vistierile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă.

Aici se află mult mai multe înțeleasuri care se pot desprinde din darurile făcute de magi, din aurul, din smirna și din tămâia adusă de către ei. Iată că și Solomon ne adeverește că aurul simbolizează înțelepciunea, atunci când spune: Comori de preț și untdelemn (se găsesc) în casa (gura) celui înțelept, dar omul cel nebun le risipește (Pild. 21, 20), iar psalmistul aduce mărturie că rugăciunea care se aduce lui Dumnezeu este ca o tămâie: Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta; ridicarea mâinilor mele, jertfă de seară (Ps. 140, 2). Smirna arată spre firea muritoa-

re a trupurilor noastre, despre care Sfânta Biserică vorbește că are lucrători care se luptă chiar până la moarte pentru Dumnezeu: Iute să-i deschid m-am ridicat, din mână mir mi-a picurat, mir (smirnă – n.tr.) din degete mi-a curs pe închizătoarea ușii. Asemenea și noi aducem daruri de aur Regelui născut dacă strălucim înaintea Sa de lumina înțelepciunii celei de sus. Și noi Îi dăruim tămâie dacă aprindem pe altarul inimilor noastre, prin voința noastră cerească, gândurile minții trupești prin sfânta rugăciune, ca prin aceasta să aducem înaintea lui Dumnezeu o mireasmă dulce. Și noi Îi aducem smirnă dacă omorâm patimile trupurilor noastre prin jertfa de sine. Se aduce smirnă, după cum am spus, ca trupurile moarte să nu se descompună. Pentru că un trup fără viață este la fel ca un trup de-al nostru care devine rob stricăciunii aduse de desfrânare. Oamenii care nu gândesc decât cu trupul își sfârșesc viața în duhoarea desfrânării. De aceea, noi ajungem să îi aducem smirnă lui Dumnezeu atunci când ne jertfim pe noi înșine ca să păstrăm acest trup pământesc al nostru departe de putrezirea care vine din decădere. (Aurul înțelepciunii, tămâia rugăciunii și smirna jertfei de sine sunt darurile oferite copilului Hristos – n.tr.)

Sfântul Grigorie cel Mare
Patruzeci de Omilii la Evangheliile 10.6

(Mt. 2, 12) Iar luând înștiințare în vis să nu se mai întorcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor.

Întoarcerea acasă a magilor pe o altă cale sugerează o interpretare duhovnicească: precum ei au fost sfătuiți să o ia pe o altă cale, la fel suntem și noi sfătuiți. Casa noastră este raiul din care am căzut și în care suntem opriți să ne întoarcem. Când ajungem să cunoaștem pe Iisus, ne putem întoarce pe aceeași cale pe care și El a venit. Am părăsit raiul în care am fost așezați prin mândria și neascultarea noastră, dând o prea mare importanță lucrurilor văzute și cedând ispitei de a gusta din fructul oprit. Acum ne mai putem întoarce acolo numai prin ascultare și lacrimi, lepădând pe cele văzute și schimbând calea poftelor noastre trupești.

Și noi, ca și magii, să ne întoarcem la casa noastră pe o altă cale decât cea pe care am pornit. Înclinațiile noastre diavolești ne-au îndepărtat de la bucuriile raiului și de aceea, întoarcerea noastră în pocăință ne cheamă să venim înapoi pe o altă cale. În felul acesta,

iubiții mei, suntem treziți la frica de Dumnezeu. Fiți cu băgare de seamă la aceasta fraților! Așezați înaintea ochilor inimii voastre falsitatea faptelor voastre. Tratați cu seriozitate asprimea Judecății de apoi. Luați aminte ce judecată aspră are să vină. Hristos îl amenință pe cel nepocăit cu spaima, însă nu fără a-i da timp de pocăință. El este cu noi și de aceea amână, pentru ca să găsească cât mai puține de osândit atunci când va avea să vină ca să ne judece. (Prin în-

toarcerea lor pe o altă cale, magii sugerează Sfântului Grigorie o analogie mai largă: întoarcerea noastră acasă la relația originală cu Dumnezeu, prin credință și pocăință – n.tr.)

Sfântul Grigorie cel Mare
Patruzeci de Omilii la Evanghelia 10.7

Traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip

SĂ CÂNTĂM DOMNULUI

Tropar la Praznicul Nașterii Domnului (Crăciunul) Glasul 4

Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor de la Stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul Cel de sus, Doamne, Slavă Ție!

Condac la Praznicul Nașterii Domnului (Crăciunul) Glasul 3

Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc și magii cu Steaua călătorească. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, Cel mai înainte de veci.

GÎNDUL ZILEI

Hristos se naște slăviți-L! Hristos din ceruri întâmpinați-L! Hristos pe pământ înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul Și cu veselie, lăudați-L noroadă că S-a proslăvit.

